
Sprawa: Odpowiedź na petycję
Znak sprawy: DD3.056.22.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55 e-mail:
kancelaria@mf.gov.pl

Odpowiedź na petycję

Szanowny Panie,

wobec złożonej petycji dotyczącej wprowadzenia zmian w ustawie PIT¹ w zakresie umożliwienia wspólnego opodatkowania dochodów małżonków, w sytuacji braku wspólności majątkowej, a także uwzględnienia we wspólnym rozliczeniu małżonków dziecka lub wprowadzenia rozwiązania prorodzinnego tzw. ilorazu rodzinnego, proszę przyjąć następujące wyjaśnienia.

Ustawa PIT nie jest głównym instrumentem prowadzenia polityki społecznej. Niemniej jednak istniejące w niej rozwiązania prorodzinne wspomagają prowadzenie tej polityki. Ustawa PIT, mając na względzie konstytucyjne dyrektywy, uwzględnia szczególną rolę rodziny. Zawiera szereg preferencji, które finalnie prowadzą do obniżenia zobowiązania podatkowego, co sprawia, że więcej środków pozostaje w dyspozycji rodziny. W ten sposób także w prawie podatkowym realizowana jest konstytucyjna zasada opieki państwa nad małżeństwem i rodziną.

Odpowiadając na postulaty petycji, proszę przyjąć następujące wyjaśnienia.

---

¹ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163).
tel.: +48 22 694 55 55

Wspólne opodatkowanie dochodów małżonków

Małżonkowie, co do zasady, podlegają odrębnemu opodatkowaniu od osiągniętych przez nich dochodów². Wspólne opodatkowanie jest preferencją podatkową, z której podatnicy korzystają na wniosek wyrażony we wspólnym zeznaniu podatkowym³. Dla jego zastosowania, jak w przypadku każdej preferencji podatkowej, w tym ulg i zwolnień podatkowych, muszą być spełnione warunki określone w ustawie PIT. Zatem samo pozostawanie w związku małżeńskim nie jest wystarczające do zastosowania tego rozwiązania. Niezbędne jest spełnienie także innych warunków.

Z preferencyjnego opodatkowania dochodów mogą skorzystać małżonkowie, którzy pozostają w związku małżeńskim i we wspólności majątkowej przez cały rok podatkowy albo, jeśli zawarli związek małżeński w trakcie roku, to musi on trwać co najmniej do ostatniego dnia roku podatkowego.

Zatem jednym z warunków wspólnego opodatkowania dochodów małżonków jest pozostawanie przez nich we wspólności majątkowej. Utrzymanie tej zasady jest uzasadnione. Wspólność majątkowa jest podstawowym ustrojem majątkowym w małżeństwie, który powstaje z mocy ustawy z chwilą zawarcia związku małżeńskiego³. Oznacza on, że wszystkie nabyte przedmioty majątkowe i wszystkie uzyskane dochody od zawarcia małżeństwa przez obydwoje bądź choćby jedno z małżonków, należą do nich wspólnie. Do majątku wspólnego należą przykładowo otrzymane wynagrodzenia za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków, czy dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków. Małżonkowie mogą przez umowę zawartą w formie aktu notarialnego rozszerzyć lub ograniczyć wspólność ustawową⁵.

Stąd tylko w warunkach panującej w małżeństwie wspólności majątkowej można mówić o wspólnych dochodach małżonków. W przypadku zawarcia intercyzy, każde z małżonków ma odrębne, a nie wspólne dochody. Stąd preferencyjne opodatkowanie dochodów małżonków dotyczy tylko tych małżonków, których łączy wspólność majątkowa, jako, że posiadają wspólne dochody.

Małżonkowie opodatkowujący swoje łączne dochody obliczają wspólny podatek przy zastosowaniu skali podatkowej od połowy ich łącznych dochodów (od których wcześniej każdy z nich odrębnie odliczył przysługujące ulgi, np. ulgę rehabilitacyjną, ulgę z tytułu przekazanych darowizn, czy ulgę dla honorowych krwiodawców), a uzyskany wynik mnożą przez 2. Jest to wspólny podatek małżonków i obydwoje solidarnie odpowiadają za zobowiązanie podatkowe z tego tytułu.

Wprowadzenie proponowanej zmiany oznaczałoby likwidację pierwotnej przesłanki, która leżała u podstaw wprowadzenia omawianej preferencji. Nie znajdujemy zatem racjonalnych przesłanek przemawiających za zmianą w proponowanym w petycji kierunku.

---

² Art. 6 ust. 1 ustawy PIT.

³ Art. 6 ust. 2 ustawy PIT.

³ Art. 31 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809), dalej „k.r.o.”. ⁵ Art. 47 § 1 k.r.o.

Umożliwienie rodzicom pozostającym w związku małżeńskim rozliczenia z dzieckiem – jak dla osób samotnie wychowujących dzieci

Ustawa PIT przewiduje dwa rodzaje preferencyjnego opodatkowania dochodów, tj. dla małżonków oraz dla osób samotnie wychowujących dzieci. Obie preferencje obowiązują od ponad 30 lat, przy czym małżonkowie mogą korzystać z tego sposobu opodatkowania od początku obowiązywania ustawy PIT, tj. od 1992 r., natomiast osoby samotnie wychowujące dzieci uzyskały tę możliwość rok później⁴. Zmianę w tym zakresie wprowadzono podczas prac parlamentarnych nad rządowym projektem ustawy nowelizującej ustawę PIT³. Zmiana ta zrównała sytuację podatkową rodzin.

Polityka rodzinna jest jednym z ważniejszych obszarów zainteresowania w ramach polskiej polityki społecznej. Stąd też niezwykle ważne jest określenie kierunków, w jakich powinna być realizowana, tak aby była jak najbardziej efektywna i skuteczna. W ustawie PIT obowiązują rozwiązania (instytucje), które uwzględniają fakt wychowywania dzieci i ich liczbę. Dzięki nim podatnicy mogą znacznie zmniejszyć należny podatek dochodowy. Jak już bowiem zasygnalizowano opieka państwa nad małżeństwem i rodziną jest jedną z podstawowych zasad Konstytucji RP⁵.

Jednym z tych rozwiązań jest ulga dla dzieci. Państwo polskie w swojej polityce społecznej i gospodarczej kładzie przede wszystkim nacisk na wsparcie dużych rodzin. Jednakże z uwagi na poszanowanie konstytucyjnego nakazu do uwzględniania dobra rodziny w polityce społecznej i gospodarczej, odliczenie uwzględnia także rodziny posiadające jedno dziecko. W tym jednak przypadku ustawa PIT przewiduje kryterium dochodowe, które wynosi:

- ✓ 56 tys. zł dla podatnika, który nie pozostawał w związku małżeńskim, w tym również przez część roku,
- ✓ 112 tys. zł dla małżonków będących w związku małżeńskim przez cały rok,
  - ✓ 112 tys. zł dla osoby samotnie wychowującej dziecko.

Podkreślenia wymaga, że do rozliczenia podatku poczynszy za 2023 r.⁶ limit ten nie dotyczy podatników wychowujących jedno dziecko z niepełnosprawnością.

Wysokość omawianej ulgi rośnie zatem wraz z liczbą dzieci w tym sensie, że na pierwsze i na drugie dziecko ulga wynosi tyle samo, tj. po 92,67 zł miesięcznie (czyli po 1 112,04 zł), na trzecie dziecko ulga wynosi 166,67 zł miesięcznie (2 000,04 zł rocznie), a na czwarte i każde kolejne dziecko po 225,00 zł miesięcznie (2 700,00 zł rocznie). Kwota ulgi przysługuje łącznie obojgu rodzicom (w tym rodzicom zastępczym) i opiekunom prawnym.

---

⁴ Zmiana przepisów ustawy PIT wprowadzona ustawą z dnia 6 marca 1993 r. o zmianie niektórych ustaw regulujących zasady opodatkowania oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 127), która weszła w życie 16 kwietnia 1993 r., jednak miała zastosowanie do dochodów (przychodów) uzyskanych od 1 stycznia 1993 r.

⁵ Ustawa z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 483, ze zm.); zgodnie z art. 18 Konstytucji RP „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej”.

⁶ Art. 4 ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1059).

Ponadto w przypadku braku możliwości realnego odliczenia ulgi od podatku, tj. gdy podatek jest zbyt niski do odliczenia całej przysługującej kwoty ulgi, podatnik może otrzymać dodatkowy zwrot w postaci różnicy pomiędzy przysługującą kwotą ulgi a odliczoną od podatku. Dodatkowy zwrot jest limitowany i nie może przekroczyć wysokości składek społecznych i zdrowotnych wpłaconych do systemu.

Ulga przysługuje również na pełnoletnie dzieci. Dotyczy potomstwa:

- z orzeczoną niepełnosprawnością – bez względu na dochody i wiek,
- do 25 roku życia, które kontynuuje naukę oraz spełnia opisane poniżej kryterium dochodowe.

Obejmuje te dzieci, które nie uzyskały:

- ✓ dochodów, z wyjątkiem renty rodzinnej, podlegających opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27 ustawy PIT (według skali podatkowej) lub art. 30b ustawy PIT (kapitały pieniężne) lub
- ✓ przychodów, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy PIT (ulga dla młodych) i 152 ustawy PIT (ulga na powrót)

w łącznej wysokości przekraczającej dwunastokrotność kwoty renty socjalnej określonej w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, w wysokości obowiązującej w grudniu roku podatkowego. Wysokość renty socjalnej w grudniu 2024 roku wynosiła 1 780,96 zł. W związku z czym jej dwunastokrotność to kwota 21 371,52 zł. Kwota renty socjalnej obowiązującej w 2025 r. będzie znana najwcześniej w końcu lutego 2025 r. Innym prorodzinnym rozwiązaniem jest PIT-0 dla rodzin 4+.

Ulga ma zastosowanie do podatnika, który w roku podatkowym wychowywał lub sprawował opiekę nad dziećmi małoletnimi i pełnoletnimi (spełniającymi uwarunkowania identyczne do tych, które zostały określone przy uldze na dzieci).

Kwota przychodów, które w ramach ulgi dla rodzin 4+ korzystają ze zwolnienia od podatku nie może przekroczyć rocznie limitu 85 528 zł. Przy czym limit 85 528 zł jest wspólny dla wszystkich ulg określanych jako PIT-0, tj. ulgi dla młodych, na powrót, dla pracujących seniorów i dla omawianej obecnie. Wynika to z postanowień art. 21 ust. 44 ustawy PIT.

Ulga ta polega na zwolnieniu od podatku określonych w ustawie rodzajów przychodów, np. z pracy na etacie, umów zlecenia, działalności gospodarczej, czy z zasiłków macierzyńskich. Jeśli zatem obydwie rodzice realizują się zawodowo i każdy z nich osiąga wyżej wymienione przychody, to obydwie mają odrębne prawo do tego zwolnienia. Zastosowanie tego zwolnienia oznacza, że podatek płacony jest dopiero po przekroczeniu 115 528 zł (85 528 zł + 30 000 zł kwoty wolnej). Można z niego korzystać już w trakcie roku (np. składając płatnikowi oświadczenie o spełnieniu warunki do stosowania zwolnienia przy poborze zaliczek na podatek). Jest to zatem bardzo korzystne rozwiązanie. Tym bardziej, że stosowanie tego zwolnienia nie wpływa na możliwość korzystania z ulgi na dzieci, w tym w zakresie otrzymania ewentualnego dodatkowego zwrotu.

Przy czym zauważamy, że omówione rozwiązania nie stanowią jedynych instrumentów wsparcia adresowanych rodzinom, a jedynie są uzupełnieniem programów społecznych, które są finansowym fundamentem wsparcia polskich rodzin. Mowa tu m.in. o świadczeniach wypłacanych w ramach rządowego programu „Rodzina 800+” i „Dobry Start”, czy obowiązującym od 1 października 2024 r. programie „Aktywny Rodzic”. Przy czym przychody uzyskiwane w ramach tych społecznych programów są zwolnione od podatku dochodowego od osób fizycznych.

Mając zatem na uwadze, że ustawa PIT przewiduje szereg ugruntowanych już prorodzinnych rozwiązań, umożliwiających znaczne zmniejszenie podatku należnego, nie prowadzimy obecnie prac legislacyjnych nad kolejnymi preferencjami podatkowymi w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jarosław Szatański

Dyrektor

Departamentu Podatków Dochodowych